A TANTÁRGY ADATLAPJA

1. A képzési program adatai

1.1 Felsőoktatási intézmény	Babes–Bolyai Tudományegyetem
1.2 Kar	Bölcsészettudományi Kar
1.3 Intézet/Tanszék	Magyar Néprajz és Antropológia Intézet
1.4 Szakterület	Kultúratudomány
1.5 Képzési szint	Alapképzés
1.6 Szak / Képesítés	Kultúratudomány

2. A tantárgy adatai

2.1 A tantárgy neve		LLC2221 Structuri narative si cognitive cotidiene. Narratológia					
2.2 Az előadásért felelős tanár neve				Dr. Keszeg Vilmos			
2.3 A szemináriumért felelős tanár neve				Dr. Ilyés Sándor			
2.4 Tanulmányi év	II.	2.5 Félév	II.	2.6. Az értékelés módja	Vizsga	2.7 A tantárgy típusa	Alaptantárgy Kötelező

3. Teljes becsült idő (az oktatási tevékenység féléves óraszáma)

3.1 Heti óraszám	3	melyből: 3.2 előadás	2	3.3 szeminárium/labor	1
3.4 A tantervben szereplő össz-óraszám	42	melyből: 3.5 előadás	28	3.6 szeminárium/labor	14
A tanulmányi idő elosztása:					óra
A tankönyv, a jegyzet, a szakirodalom vagy saját jegyzetek tanulmányozása					12
Könyvtárban, elektronikus adatbázisokban vagy terepen való további tájékozódás					25
Szemináriumok / laborok, házi feladatok, portfóliók, referátumok, esszék kidolgozása					17
Konzultáció					2
Vizsgák					2
Más tevékenységek:					

3.7 Egyéni munka össz-óraszáma	58
3.8 A félév össz-óraszáma	100
3.9 Kreditszám	4

4. Előfeltételek (ha vannak)

4.1 Tantervi	•
4.2 Kompetenciabeli	•

5. Feltételek (ha vannak)

5.1 Az előadás lebonyolításának feltételei	• Infrastruktúra: terem, laptop, vetítő • Az előadásra kijelölt olvasmány elolvasása kötelező.
5.2 A szeminárium / labor lebonyolításának feltételei	• Infrastruktúra: terem, laptop, vetítő • A szemináriumra kijelölt olvasmány elolvasása kötelező.

6. Elsajátítandó kompetenciák

Szakmai kompetenciák	**C1.1.** A humán- és társadalomtudományok ismeretanyagának interdiszciplináris felhasználása és alkalmazása **C5.1.** A néprajzi kutatás fogalmainak, elméleteinek, paradigmáinak és módszertárának ismerete, leírása **C3.2**: a kulturális információk bemutatására alkalmas kontextusok sajátosságainak/jellemzőinek értelmezése **C5.3.** a különböző esetekben alkalmas kutatás módszereinek, technikáinak, eljárásainak és eszközeinek felismerése

Általános kompetenciák	**CT1**: A szakmai feladatok kijelölt határidőn belüli hatékony és felelősségteljes teljesítése/megvalósítása a tudományos tevékenység etikai elveinek tiszteletben tartásával és a szakszerű hivatkozás szabályainak szigorú alkalmazásával (gyakorlati jellegű tevékenységek során a magyar népi kultúra különböző területein fellelhető, gyűjthető és értelmezhető jelenségek áttekintése; lehetséges kutatási témák körvonalazása és módszertani megközelíthetőségének megvitatása). Egy néprajzi kutatási terv elkészítése az elsajátított szaktudás alapján.

7. A tantárgy célkitűzései (az elsajátítandó kompetenciák alapján)

7.1 A tantárgy általános célkitűzése	• A tárgy szakirodalmában való tájékozódás. • A tárgy terminológiájával való ismerkedés. • A narratívumok értelmezésének módszereivel való megismerkedés.
7.2 A tantárgy sajátos célkitűzései	• A narratológia nemzetközi irodalmában való tájékozódás. • A magyar történetkutatás irodalmával való megismerkedés. • A történetmonás stratégiái és kontextusai • A történetmondás kutatásának módszerei • Egy terepmunka megtervezése és lebonyolítása; az elemzés dolgozat formájában való finalizálása

8. A tantárgy tartalma

1. Irányzatok és elméletek: diffuzionista irányzatok, tipológiai kutatások, műfajelmélet, az egyéniségkutatás, kommunikációelmélet, a beszélés etnográfiája, beszédaktus-elmélet, a kontextuselmélet, kánonelmélet, diskurzuselmélet, mikrotörténelem	Didaktikai módszerek frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró **magyarázat**, illetve **szemléltetés**	Megjegyzések
2-3. Alapfogalmak: narratológia, elbeszélés (narráció), elbeszélés (történet, narratívum), narratívum és narráció, narratív struktúrák, történetnyelvtanok, homo narrans, reprezentáció, epika, beágyazottság, szereposztás, attitűd, beleértési tartomány, narratív identitás, narratív valóság, epikus distancia, nézőpont, narratív stratégia, habitus, médianarratológia.	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró **magyarázat**, illetve **szemléltetés**	
4. Történetek és kontextusok: korok és történetek, történetek és társadalom, történetek és attitűdök, történetek és jelentések, a narráció funkciói, naratív stratégiák, a történetek előadása: beszédmódok, történetmondói habitusok, médiumok és műfajok.	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró **magyarázat**, illetve **szemléltetés**	
5-6. Világ-, társadalom és hőskép a hősepikában. A műfaj fejlődési fokozatai. A hősének szerkezete. A magyar hősepikáról szóló tudományos diskurzus. Kerekes Izsák, Molnár Anna balladája	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró **magyarázat**, illetve **szemléltetés**	
7-8. A folklorisztikai gondolkodás és a balladakutatás. A műfaj meghatározása, történeti kibontakozása, történeti rétegei, stílusváltása, területi tagolódása. Heroikum, tragikum, komikum. Balladai témák. A ballada szerkezete. A ballada és a népdal, vallás, ponyva viszonya. A ballada előadásának sajátosságai. Archaizálás. A lokális ballada mint emlékezési alakzat.	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró **magyarázat**, illetve **szemléltetés**	
9-10. A mesekutatás és -értelmezés története. Rendszerezési próbálkozások (tipológia, alműfajok). Mese és világkép, mese és esztétikum, mese és előadás. A műfajiság vélt és valós határai.	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró **magyarázat**, illetve **szemléltetés**	
11-12. Biográfia és lokális történelem. A személyes történelem felfedezése. A történelem funkciói. A történetmondás kontextusa. A történet szerkezeti, kognitív és nyelvi megszerkesztése. A kutatás története és problémái.	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró **magyarázat**, illetve **szemléltetés**	
13. A komikum műfajai	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró **magyarázat**, illetve **szemléltetés**	

14. Egy kutatói életpálya bemutatása (Nagy Olga)	frontális előadás leíró, értelmező és okfeltáró **magyarázat**, illetve **szemléltetés**	

Könyvészet
Kötelező bibliográfia

narráció (VIL), *elbeszélés* (VIL), *epika* (VIL), *epika* (NL)
Voigt Vilmos (szerk.)
1998 *A magyar folklór*. Budapest, Osiris. 149-183. (Hősepika),184-220.(Ballada), 221-280. (Mese)
Keszeg Vilmos
2011 *A történetmondás antropológiája*. Kolozsvár, KJNT
Küllős Imola
1988 Igaz történet, élettörténet, önéletrajz. *Magyar Néprajz*. V. Budapest, Akadémiai Kiadó. 251-266.
***
2000 *Magyar népi kultúra. Tankönyv*. Kolozsvár, Tankönyvtanács (A szóbeli hősi epika, A népballada, A népmese, Élettörténet–önéletírás, Az igaztörténet)

Demény István Pál
1997 *A magyar szóbeli hősi epika*. Csíkszereda, Pallas-Akadémia. 253-299.,310-317.
Jakab Albert Zsolt
2012 *Emlékállítás és emlékezési gyakorlat. A kulturális emlékezet reprezentációi Kolozsváron*. KJNT– Nemzeti Kisebbségkutató Intézet, Kolozsvár. 211–238.; 267–272.
Keszeg Vilmos
2002 *Homo narrans*. Kolozsvár, KOMP-PRESS. 5–27.
Mikos Éva
2010 *Árpád pajzsa. A magyar honfoglalás-hagyomány megszerkesztése és népszerűsítése a XVIII-XIX. században.* L'Harmattan, Budapest. 105–130.
Nagy Olga

1978 A *táltos törvénye*. Népmese és esztétikum.Kriterion, Bukarest. 183–215.
Tengelyi László
1998 *Élettörténet és sorsesemény*. /Budapest, Atlantisz/ 11–48.
Propp, V.J.
1928/1999 *A mese morfológiája*.Budapest, Osiris
Niedermüller Péter
1988 Élettörténet és életrajzi elbeszélés. *Ethnographia* IC.376-389.
Áttekintésre, kötelező
Hoppál Mihály
2001 A Toldi mitológiai háttere. In: *Magyar népi kultúra. Szöveggyű*jtemény. Kolozsvár, Tankönyvtanács. 160–176.
Vargyas Lajos
1976 *A magyar népballada és Európa*. I-II. Budapest, Zeneműkiadó
Kallós Zoltán, Albert Ernő, Ráduly János, Bura László, Pozsony Ferenc balladagyűjtése
Ortutay Gyula
1940 *Fedics Mihály mesél*. Budapest, Egyetemi Magyarságtud. Int.
Szabó Judit
1977 *Rózsa királyfi. Berekméri Sándor gernyeszegi meséi*. Bukarest, Kriterion
Magyar népmesekatalógus.1-10.Budapest, MTA Néprajzi Kutatócsoport.1987-1990.
Nagy Olga
1977 *Paraszt Dekameron. Válogatás széki tréfákból és elbeszélésekből*. Budapest, Magvető
1983 *Újabb paraszt Dekameron. A szerelemről és a házasságról*. Budapest, Magvető
1988 *Asszonyok könyve. Népi elbeszélések*. Budapest, Magvető
Nagy Olga – Vöő Gabriella
1974 *A mesemondó Jakab István*. Bukarest, Ed. Academiei
Vöő Gabriella

1981 *Tréfás népi elbeszélések.* Bukarest, Kriterion

1989*Igaz ember igazat szól. Közmondások a romániai magyar folklórból.* Bucuresti, Kriterion

Duka János

1995 *Üti Páké Barátost. Csúfolódó székely népköltészet.* Csíkszereda, Pallas-Akadémia

5 ballada-, 5 mese-, 5 proverbium-, találós- és adomagyűjtemény ismerete (A gyűjtő, a gyűjtés módszere, a szerkezet, szövegek ismerete, jegyzetelés, kiadó.)

Ajánlott szakirodalom

Bremond, Clude
1981 *Logica povestirii*. Bucuresti, Univers
Dumézil, Georges
1986 *Mítosz és eposz*. Tanulmányok. Budapest, Gondolat
Von Franz, M.L.
1992 *Női mesealakok*. Budapest, Európa. 25-70.
Lotman, Ju.

1994 A szüzsé eredete tipológiai aspektusból. In. Kovács Árpád – V. Gilbert Edit(szerk.): *Kultúra, szöveg, narráció. Orosz elméletírók tanulmányai*. Pécs. 82-118.
Meletyinszkij, E.M.
1990 A.N. Veszelovszkij „történeti poétikája" és az elbeszélő irodalom eredetének kérdése. *Helikon*. XXXVI.I.37-59.
Nyekljudov, Sz.Ju.
1982 A kifejezőeszközök rendszerének sajátosságai az irodalom előtti elbeszélő művészetben. In: *A művészet ősi formái*. Budapest, Gondolat. 191-217.
Propp, V. J.
2005 A varázsmese történeti gyökerei. Budapest, L'Harmattan
Ricoeur, Paul
1985 *Temps et récit*. Paris, Éd. du Seuil

Bíró Béla

2004 *Narratológia.* Scientia Kiadó, Kolozsvár

Bíró Zoltán
1997 *Hétköznapi humorvilág.* Csíkszereda. Helyzet Könyvek. 97–140.

Borneman, John
/1999/ Elbeszélés, genealógia és történeti tudat: a széthulló személyiség. In. Thomka Beáta (szerk.): *A kultúra narratívái. Narratívák 3*. /Budapest/ Kijárat. 197–216.
Demény István Pál
1992 *A Szent László-legenda és Molnár Anna balladája*. Kolozsvár
Faragó József – Ráduly János
1969 A népballadák egy romániai magyar falu köztudatában. *Ethnographia* 504-513.
Faragó József
1986 Régi magyar népballadák. In. Uő. (szerk.*): Virágok vetélkedése. Régi magyar népballadák*. Bukarest. 34-55.
Kríza Ildikó
1978 A magyar tréfás ballada. *Ethnographia* LXXXIX.1.11-22.
Meletyinszkij, E.M.
1971 Az epikus költészet. *Folcloristica* I. 13-105.
Nagy Ilona
2012 Angyalok munkában. Modern csoda-elbeszélések. In: Landgraf Ildikó – Nagy Zoltán (szerk.): *Az elkerülhetetlen. Vallásantropológiai tanulmányok Vargyas Gábor tiszteletére.* PTE Néprajz – Kulturális Antropológia Tanszék – MTA BTK Néprajztudományi Intézet – L'Harmattan Kiadó – Könyvpont Kiadó [h.n.] 807–826.
Pászka Imre

2007 *Narratív történetformák*. Belvedere Kiadó, Szeged

Pléh Csaba
1986 *A történetszerkezet és az emlékezeti sémák*. Budapest, Akadémiai

Raffai Judit
2001 *A mesélő ember. Szűcs László bácskai parasztember meséi*. Budapest
Vasvári Zoltán

2006 A hadifogság és lágerévek idejéről szóló visszaemlékezések jellemzőiről. In: Küllős Imola–Vasvári Zoltán (szerk.): *Áldozatok. A második világfháború hadifogolytáborok és a sztálini lágerek folklórjáról*. Európai Folklór Intézet – L'Harmattan Könyvkiadó, Budapest. 52–78.

8.2 Szeminárium / Labor	Didaktikai módszerek	Megjegyzések
1. Emlékezet, felejtés, történelem – a múlt rekonstruálása/megkonstruálása • ASSMANN, Jan: *A kulturális emlékezet. Írás, emlékezés és politikai identitás a korai magaskultúrákban.* Atlantisz Könyvkiadó. Budapest, 1999/2004. 15–66, 87–102. • WEINRICH, Harald: *Léthé. A felejtés művészete és kritikája.* Atlantisz Könyvkiadó. Budapest, 2002. 9–23 (áttekinteni), 263–311.	leíró, értelmező és okfeltáró **magyarázat**, illetve **szemléltetés** és **megbeszélés**	

2. Az epikai műfajok rendszerezési lehetőségei • PROPP, V. J.: *A mese morfológiája.* Osiris Kiadó. Budapest, 1995/2005. • *Magyar népmesekatalógus* 1–10. Budapest, 1987–1990. (áttekinteni) • BIHARI Anna: *Magyar hiedelemmonda katalógus.* Előmunkálatok a Magyarság Néprajzához 6. MTA Néprajzi Kutatócsoport. Budapest, 1980. (áttekinteni)	leíró, értelmező és okfeltáró **magyarázat**, illetve **szemléltetés** és **megbeszélés**	
3. Az egyén, a közösség és a közönség • GYŐRI Klára: *Kiszáradt az én örömem zöld fája*. Kriterion Könyvkiadó. Bukarest, 1975. • KESZEG VILMOS: Az írás és a beszéd konfliktusa. Egy írástudó asszony pere. In: Uő: *Homo narrans.* Komp-Press Kiadó. Kolozsvár, 2002. 147–178.	leíró, értelmező és okfeltáró **magyarázat**, illetve **szemléltetés** és **megbeszélés**	
4. Élettörténet és identitás • NIEDERMÜLLER Péter: Élettörténet és életrajzi elbeszélés. *Ethnographia.* XCIX. évf. (1988) 3–4. sz. 376–389. • MANDELBAUM, David G.: Egy életrajzi tanulmány:Gandhi. In: Küllős Imola (szerk.): *Az életrajzi módszer.* Documentatio Ethnographica 9. Budapest, 1982. 29–45. • TENGELYI László: Élettörténet és önazonosság. In: Uő: *Élettörténet és sorsesemény.* Atlantisz Könyvkiadó. Budapest, 1998. 13–48.	leíró, értelmező és okfeltáró **magyarázat**, illetve **szemléltetés** és **megbeszélés**	
5. Szövegek és kontextusok • KESZEG Vilmos: Egy szöveg kontextusa. *Korunk.* 3.f. VII. évf. (1996) 4. sz. 41–46. • KESZEG Vilmos: Homo narrans. In: Uő: *Homo narrans.* Komp-Press Kiadó. Kolozsvár, 2002. 5–27. • KESZEG Vilmos: *Aranyosszék népköltészete* 1. Mentor Könyviadó. Marosvásárhely, 2004. 5–32.	leíró, értelmező és okfeltáró **magyarázat**, illetve **szemléltetés** és **megbeszélés**	
6-7. Az ipari munkásság kutatásának lehetőségei	leíró, értelmező és okfeltáró **magyarázat**, illetve **szemléltetés** és **megbeszélés**	

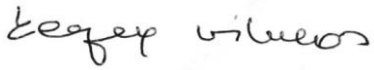
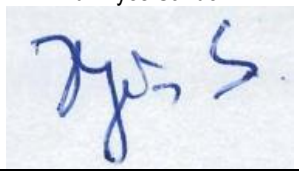
9. A szakmai testületek és a szakterület reprezentatív munkáltatói elvárásainak összhangba hozása a tantárgy tartalmával.

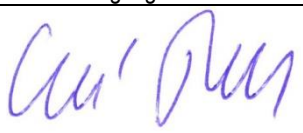
- A tantárgy alapkönyvészetként használja az ELTE Folklore Tanszéke által megjelentett egyetemi jegyzetet.
- A tantárgy alapkönyvészetként használja tanszék által megjelentett egyetemi jegyzetet.

10. Értékelés

A tevékenység típusa	10.1 Értékelési kritériumok	10.2 Értékelési módszerek	10.3 Ennek aránya a végső jegyben
10.4 Előadás	A szakterminológia ismerete A kötelező irodalom ismerete A történetmondás kutatási és értelmezési módszereinek ismerete	Teszt, egy kérdés kifejtése	Vizsgajegy 50%
	Egy saját kutatás megtervezése és finalizálása	Adatbázis összeállítása; dolgozat	Dolgozat 25%
10.5 Szeminárium / Labor	A szakirodalom ismerete	Megbeszélés. Teszt.	25%
	A megbeszélésekben való részvétel		
10.6 Minimális követelmények			

- a terminológia ismerete
- az alapvető irodalom ismerete
- egy adatbázis összeállítása
- a vizsgára való jelentkezés előfeltétele a kijelölt feladatok elvégzése
- a túl sok hiányzást felhalmozó hallgatóknak plusz feladatokat kell teljesíteniük

Data completării Kitöltés dátuma	**Semnătura titularului de curs** Előadás felelősének aláírása	**Semnătura titularului de seminar** Szeminárium felelősének aláírása	**Semnătura titularului de curs practic** Gyakorlati szem. felelősének aláírása
2020.04.09.		dr. Ilyés Sándor 	

Data avizării în departament Intézeti jóváhagyás dátuma	**Semnătura Directorului de Departament** Intézetigazgató aláírása
2020.04.16.	

Data avizării la Decanat Dékáni jóváhagyás dátuma	**Semnătura Prodecanului responsabil** Felelős dékánhelyettes aláírása	**Ştampila facultăţii** Egyetem pecsétje
2020.04.30.	